

[Ministeren for offentlige arbejder.]

komst mellem staten og amtet. Ved koncessionens § 12 tillagdes der staten ret til til enhver tid at overtage banen til ejendom mod at betale amtet et beløb på 26²/₃ gange den årlige forpagtningsafgift.

Denne er i henhold til den i 1894 afsluttede overenskomst mellem staten og Viborg amtsråd fastsat til 4 000 kr. pr. mil af banens længde og udgør herefter i alt 19 920 kr. om året.

Staten må således betale amtsrådet et beløb på 26²/₃ gange 19 920 kr., når den overtager banen, hvilket i alt udgør 531 200 kr.

Da staten imidlertid i sin tid i henhold til den tidligere nævnte lov om banens anlæg har ydet et tilskud til banens anlæg på 80 000 kr. pr. mil af banen, og da det i koncessionen af 1890 er bestemt, at staten har „ret til en i forhold til tilskuddet nærmere fastsat andel i den sum, for hvilken banen eventuelt kan indløses af statskassen“, vil en del af indløsningssummen falde tilbage til statskassen. Den andel, der skal tilfalde statskassen, er ved en af ministeriet for offentlige arbejder i skrivelse af 2. oktober 1900 efter indstilling fra Viborg amt truffet afgørelse fastsat til 39,74 pct. Af indløsningssummen vil således ca. 211 000 kr. tilfalde statskassen.

Boligministeren (Bundvad): Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til byggelov for købstæderne og landet.

De gældende byggelove omfatter kun København, Frederiksberg og købstæderne, men ikke sognekommunerne. I de fleste, men ikke alle købstæder er lovbestemmelserne suppleret med kommunale bygningsvedtægter. For byggeri i sognekommunerne gælder alene nogle få og enkle bestemmelser i brandpolitiloven for landet og i et vist omfang nogle få bestemmelser, navnlig om boliger, i sundhedsvedtægterne. Også sognekommuner har kunnet gennemføre en bygningsvedtægt. Dette er sket i godt 300 sognekommuner, og tallet er stigende. En del af disse vedtægter, navnlig de ældre, gælder dog kun for dele af kommunen.

Det komplekse af bestemmelser, der på denne måde regulerer byggeriet, er i høj grad utidssvarende og behæftet med mangler til betydelig gene for byggeriet.

Selve købstadbygningsloven er mere end 100 år gammel. Det er selvfølgelig, at loven kun kunne tage hensyn til den byggeteknik, der fandtes i midten af forrige århundrede. Endvidere er denne gamle lovs krav til ubebygget areal, bygningshøjder og afstandsforhold helt utilfredsstillende set med nutidens øjne. Loven savner helt bestemmelser, som findes i moderne bygningslovgivning, om en regulering af den enkelte bebyggelse som et led i en større sammenhæng.

Den gældende ordning er også utilfredsstillende i en anden henseende. De bygningsvedtægter, der supplerer lovens bestemmelser, er for det første af forskellig alder. Navnlig de ældre vedtægter er behæftet med de samme mangler, som findes ved selve købstadbygningsloven. Men her til kommer, at de egentlig tekniske forskrifter om bygnings opførelse, konstruktion og indretning varierer i de forskellige kommuner. Således må der regnes med over 400 delvis forskellige sæt byggeforskrifter. Dette forhold vanskeliggør en standardisering af byggeindustriens produktion og vanskeliggør dermed en rationalisering og en billigsgørelse af byggeriet.

Da ministeriet for byggeri og boligvæsen blev oprettet i 1947, så ministeriet det som en vigtig opgave at søge tilvejebragt en tidssvarende bygningslovgivning. Ministeriet nedsatte derfor et udvalg til udarbejdelse af et udkast til en landsbygge lov. Udvalget rummede repræsentanter for myndigheder, teknikere og samtlige kommunale organisationer. Udvalget afgav en enstemmig betænkning i december 1955.

Indholdet af det lovforslag, jeg her fremsætter, svarer i det store og hele til udvalgets lovudkast. De ændringer, der er foretaget, bygger i væsentlig grad på udtalelser, som ministeriet har indhentet over bygge Lovsudvalgets lovudkast fra tekniske og andre organisationer, fra de kommunale foreninger og fra anden side.

En ny bygge lovgivning må tilstræbe at skabe en vis ensartethed i bestemmelserne. Den må ikke alene beskæftige sig med den enkelte bygning, men må sikre hensynet til bygningens omgivelser. Den må endelig ikke mindst danne grundlaget for en mere hensigtsmæssig og forenklet administration af de forskrifter, der på den

[Boligministeren.]

ene eller anden måde regulerer byggeriet, samtidig med at der sikres en rimelig kontrol med bestemmelsernes overholdelse.

Disse hensyn nødvendiggør på den ene side bestemmelser, hvis gyldighed ikke er begrænset til den enkelte kommune, men som må gælde for alt byggeri i landet. På den anden side må der åbnes mulighed for, at der rundt i kommunerne kan gives bestemmelser, som regulerer byggeriet og ordner bygningsadministrationen under hensyn til de lokale forhold. Endvidere må de tekniske forskrifter let kunne ændres og afpasses i takt med den kommende tids tekniske udvikling.

Denne målsætning har motiveret karakteren af lovforslaget. Det indeholder først og fremmest hovedbestemmelser af principielt indhold, som jeg senere skal redegøre for.

I øvrigt foreslås der som hidtil givet hjemmel for de enkelte kommuner til at udfærdige supplerende bestemmelser i bygningsvedtægter. Disse vedtægter skal som hidtil vedtages af kommunalbestyrelsen og stadfæstes af boligministeren. Deres indhold vil navnlig være bestemmelser om administrative forhold og om forhold som f. eks. bebyggelsens tæthed og højder, hvis nærmere regulering må variere i de forskellige bysamfund og må ske i overensstemmelse med den pågældende kommunes byplanmæssige dispositioner.

Lovforslaget indeholder en vigtig nydanelse ved at give hjemmel til, at boligministeren kan udfærdige et bygningsreglement, der er fælles for hele lovens område. Formålet hermed er at give de detaljerede tekniske forskrifter om bygningers materialer, konstruktioner og indretning m. m. på en sådan måde, at der både tilvejebringes den fornødne ensartethed i teknisk henseende landet over og opnås mulighed for, at bestemmelserne til enhver tid kan tilpasses efter udviklingen. Byggeriet har i den senere tid været inde i en betydelig teknisk udvikling. Nye materialer er dukket op, og nye udførelsesmåder er taget i anvendelse. Der er ingen grund til at tro, at denne udvikling ikke vil fortsætte. En ordning som efter den gældende købstadbygningslovs principper, med de tekniske forskrifter i vidt omfang indeholdt i selve

loven, kan kun være en unødigt hæmsko for udviklingen og er i øvrigt også forladt ved gennemførelsen i 1939 af Københavns bygge lov. Og en ordning som den gældende, hvorefter også disse forskrifter optages i kommunale bygningsvedtægter, umuliggør en påkrævet revision med virkning for hele landet.

Der er allerede udarbejdet et foreløbigt udkast til et sådant bygningsreglement, og det udvalg, der vil blive nedsat til behandling af lovforslaget, vil blive gjort bekendt med udkastet, så man kan se, på hvilken måde jeg agter at udnytte den bemyndigelse, der foreslås givet boligministeren. Jeg skal her indskrænke mig til at nævne, at reglementet naturligvis i første række vil forlange, at bygninger opføres forsvarligt både i sikkerhedsmæssig, brandmæssig og sundhedsmæssig henseende. Men herudover bør reglementet sikre den kvalitet, som godt byggeri allerede har i dag, f. eks. med hensyn til varmeisolering.

Kritikken af den gældende bygningslovgivning har som bekendt navnlig rettet sig imod, at de byggende ofte skal søge ikke blot en byggetilladelse hos bygningsmyndigheden, men også tilladelser eller godkendelser fra andre myndigheder. Selv om sådanne andre tilladelser ikke er foreskrevet, kan en byggende ofte senere blive udsat for andre krav end de krav, bygningsmyndigheden har stillet.

Lovforslaget tilstræber at afhjælpe disse uheldige forhold. Således er i en vis udstrækning foreslået eller forudsat en overførelse af forskrifter fra anden lovgivning til bygningslovgivningen. Det gælder således en række bestemmelser i brandlovene og de af justitsministeren i medfør heraf udstedte bekendtgørelser. Det gælder endvidere bestemmelser i medfør af loven om bygningsmæssige civilforsvarsforanstaltninger af 1950, og det gælder sundhedsvedtægternes bestemmelser om bygningsmæssige forhold.

Dernæst søges tilvejebragt en hensigtsmæssig samordning af administrationen på det lokale plan. Lovforslagets § 10 indeholder en hjemmel for boligministeren til at udfærdige bestemmelser om bygningsmyndighedernes samarbejde med andre myndigheder. Det er min hensigt herved at søge byggesagerens ekspedition samlet hos

[Boligministeren.]

bygningsmyndigheden, således at de byggede kun skal henvende sig ét sted.

Lovforslaget kaldes ofte forslag til en landsbygge lov. Denne benævnelse er rigtig, for så vidt som loven vil omfatte både købstæder og sognekommuner. Men der må i øvrigt gøres to modifikationer, hvis man vil bruge udtrykket landsbygge lov. For det første er det foreslået, at loven ikke skal gælde for København og Frederiksberg og heller ikke for Færøerne og Grønland. For det andet må man ikke få det indtryk, at byggeriet i de åbne landdistrikter vil blive omfattet af alle lovens og bygningsreglementets bestemmelser.

I førstnævnte henseende må det erindres, at der for Københavns kommune i 1939 blev gennemført en ny bygge lov, og at der på mange andre områder gælder særlove for København. Også Frederiksberg kommune har i dag en selvstændig bygge lov. Den er ganske vist fra 1890, men Frederiksberg kommune er i færd med at udarbejde forslag til en ny lov og har over for ministeriet udtalt ønske om fortsat at have en særlov for kommunen. I betragtning heraf og under hensyn til Frederiksberg kommunes geografiske beliggenhed har jeg ment at måtte holde også Frederiksberg kommune uden for landsbygge lovforslaget. Selv om det måske ville være ønskeligt med fælles lovbestemmelser for hele landet, udelukker en særlovgivning for København og Frederiksberg ikke en ensartethed på det vigtigste område, nemlig for de teknisk-konstruktive bestemmelser, som foreslås givet i bygningsreglementet. Det vil være muligt for Københavns kommune uden lovændring at gennemføre de samme bestemmelser i København. Den kommende nye lov for Frederiksberg bør give en tilsvarende mulighed for administrativ indførelse i Frederiksberg kommune af disse bestemmelser. Jeg vil derfor til sin tid optage kontakt med kommunalbestyrelserne i København og på Frederiksberg med henblik på, at ensartethed i forskrifterne kan opnås for hele landet.

Med hensyn til byggeriet i de åbne landdistrikter indeholder lovforslaget en særordning for det normale byggeri på landet, nemlig for jordbrugets bygninger og for småhuse i de egentlige landdistrikter. En væsentlig del af lovens bestemmelser skal

efter forslaget ikke gælde for dette byggeri. Det drejer sig om bestemmelser, der hovedsagelig er motiveret med forholdene i bymæssige bebyggelser, eller hvis anvendelse på jordbrugets bygninger og det spredte småhusbyggeri i landområderne i alt fald er mindre påkrævet. Forslaget fritager endvidere dette byggeri for en egentlig byggesagsbehandling, idet der ikke skal søges byggetilladelse eller indhentes godkendelse, og der føres heller ikke som i byerne tilsyn med byggeriets udførelse. Derimod indeholder lovforslaget ingen bestemmelser, hvorefter det her omhandlede byggeri undtages fra bygningsreglementets forskrifter. Det er dog min hensigt at begrænse reglementets anvendelse således, at småhusbyggeriet og boliger, der hører til landbrug, skovbrug eller gartneri, ikke undergives en række af reglementets bestemmelser, og at avls- og driftsbygninger stort set holdes helt uden for reglementet. I forbindelse med den forenkling i lovgivningen, som jeg før omtalte, vil den højtærede justitsminister i et forslag til en ny brandlov foreslå en ophævelse af de bygningsmæssige bestemmelser i brandpolitiloven for landet, som i dag gælder for landbrugets bygninger. Disse bestemmelser må derfor afløses af tilsvarende bestemmelser i bygningsreglementet. I øvrigt må man tage i betragtning, at omend en del af bygningsreglementet formelt gælder for småhuse på landet, vil en række af bestemmelserne ikke kunne finde anvendelse, fordi de efter deres indhold er begrænset til etagebyggeri.

Alle lovens materielle bestemmelser foreslås derimod at skulle gælde for alt andet byggeri i de åbne landområder som f. eks. mejerier, teglværker og lignende bygninger til erhvervsformål samt forsamlingshuse, skoler, sygehuse o. s. v. Kontrollen med dette byggeri foreslås dog begrænset til en godkendelse af byggeprojekterne.

Denne særlige ordning for bebyggelser i de åbne landområder er lovens hovedregel. Der foreslås givet amtsråd og kommunalbestyrelser en beføjelse til med to tredjedels flertal at beslutte en udvidet anvendelse af lovens bestemmelser.

Jeg skal herefter gå over til at redegøre for de øvrige hovedprincipper, som lovforslaget indeholder.

I forslagens § 6 er optaget en bestemmelse

[Boligministeren.]

om, at enhver købstad og enhver sognekommune, som har en samlet bebyggelse med mere end 1 000 indbyggere, skal tilvejebringe en bygningsvedtægt. I andre sognekommuner kan kommunalbestyrelsen beslutte tilvejebringelse af en sådan vedtægt. Kredsen af kommuner, der således får pålagt en pligt til at gennemføre en bygningsvedtægt, er afgrænset på samme måde som kredsen af kommuner, der efter byplanloven har pligt til at tilvejebringe en byplan for kommunen. Dette hænger sammen med lovforslagets bestemmelser om regulering af forhold af byplanmæssig karakter, idet den nærmere regulering må ske i stedlige bygningsvedtægter.

Et andet væsentligt forhold er ordningen af bygningsmyndigheden. I dag udøves bygningsmyndigheden både i købstæderne og i de sognekommuner, der har gennemført en bygningsvedtægt, af en bygningskommission. I sognekommuner uden bygningsvedtægt fører sognefogden et begrænset tilsyn med overholdelsen af de bygningsmæssige bestemmelser i brandpolitiloven, og sundhedskommissionen påser overholdelsen af de bestemmelser om boliger m. v., som måtte findes i kommunens sundhedsvedtægt.

Lovforslagets § 7 opretholder princippet i den gældende byggelovgivning, at administrationen af byggeloven i den enkelte kommune er et kommunalt anliggende, men det foreslås, at bygningsmyndigheden overgår til kommunalbestyrelsen i alle kommuner, der gennemfører en bygningsvedtægt. Denne ændring er begrundet i lovforslagets bestemmelser om en udvidet bebyggelsesregulering. Den tager navnlig sigte på en samlet administration af byggeloven og byplanloven. Når kommunalbestyrelsen udøver bygningsmyndigheden, foreslås der til bistand for kommunalbestyrelsen nedsat et rådgivende bygningsråd med blandt politisk og teknisk-sagkyndig sammensætning. Jeg henviser herom nærmere til forslaget § 8.

Til at udøve den almindelige bygningsmyndighed i de øvrige kommuner foreslås oprettet amtskommunale bygningsmyndigheder — amtsbygningsråd — med en blandet politisk og teknisk-sagkyndig sammensætning. Sognefogdernes og sundhedskommissionernes kontrol med nybyggeriet foreslås at skulle ophøre. Amtsbygningsrådenes opgaver bliver endvidere at afløse amterne som anke- og dispensationsmyndighed for sognekommunerne.

Betydningsfulde bestemmelser er dernæst forslaget bestemmelser om bebyggelsesregulering — bestemmelser, som vil supplere byplanloven og byreguleringsloven og danne en overgang mellem den hovedplanlægning, der sker i henhold til disse love, og opførelsen af den enkelte bebyggelse.

For så vidt angår de åbne landområder, er opgaven at sikre, at bygningsmyndigheden i rette tid får indseende med den bebyggelsesmæssige udvikling. Det er af stor betydning ikke mindst for de offentlige investeringer, at en bymæssig bebyggelse ikke opstår på steder, hvor en sådan udvikling må skønnes uhensigtsmæssig. Dette synspunkt ligger bag byreguleringslovens og byplanlovens bestemmelser om de såkaldte landbrugszoner. Synspunktet har endvidere motiveret lovforslagets § 20, stk. 1, og § 5. I § 20 foreslås der tillagt amtsbygningsrådet beføjelse til at nægte godkendelse af en bebyggelse, der ikke kan henregnes til jordbrugets bygninger eller til småhuse, når den pågældende bebyggelse vil komme i strid med en forsvarlig og hensigtsmæssig bebyggelsesmæssig udvikling. Og i § 5 foreslås der tillagt bygningsmyndigheden — altså henholdsvis amtsbygningsrådet og kommunalbestyrelsen — beføjelse til at modsætte sig udstykninger, der vil komme i strid med en forsvarlig og hensigtsmæssig bebyggelsesmæssig udvikling.

For bysamfundenes vedkommende må den bebyggelsesregulering, som kan ske ved hjælp af en byggelov, foretages i tilknytning til den enkelte kommunes byplanmæssige dispositioner. Loven kan i så henseende

[Boligministeren.]

kun angive principper og opstille visse rammer. Den nærmere anvendelse af principperne og udfyldning af rammerne må ske i bygningsvedtægt.

Et centralt spørgsmål er her, hvor stærkt en grund må udnyttes til bebyggelse. Lovforslagets bestemmelser herom findes i kapitel 5. Bestemmelserne bygger på nyere principper, som på grundlag af den københavnske bygge lov af 1939 i dag er gennemført i flere købstæders bygningsvedtægter. De har også fundet anvendelse i de almindelige krav til det statsstøttede boligbyggeri. Disse principper går ud på, at der i første række stilles krav om tilstrækkelige friarealer til en bebyggelse — friarealer til ophold, adgang, tilkørsel, parkering o. s. v. og friarealer, hvorved der sikres forsvarlige lysforhold i bygningerne. Kravene vil selvfølgelig variere efter bebyggelsens art. Når disse krav er opfyldt, foreslås bebyggelsens tilladelige omfang i øvrigt udtrykt — som i den københavnske bygge lov — ved begrebet udnyttelsesgrad, d. v. s. forholdet mellem henholdsvis etagearealet og grundens areal med tillæg af en del af vejarealet.

Bestemmelserne om udnyttelsesgradernes maksimale størrelse findes i lovforslagets § 31, der anlægger en sondring mellem, om grunden er beliggende i ældre byområder med overvejende sluttet bebyggelse eller i andre områder, og om der i sidste fald er tale om etagebebyggelse eller parcelhusbebyggelse. Den begrænsning i bebyggelsens omfang, som efter nutidens synspunkter er nødvendig for at opnå en fuldt tilfredsstillende ordning af bebyggelsen, lader sig kun fuldt ud gennemføre uden for byernes centrale dele. I de ældre, centrale byområder må tages hensyn til den eksisterende bebyggelses tæthed og de herved begrundede grundværdier. Udnyttelsesgraden må derfor være større i de indre bydele.

Det foreslåede system er nu det, at lovforslaget angiver almindelige maksimale udnyttelsesgrader, som skal gælde, såfremt den pågældende kommune ikke i sin bygningsvedtægt har truffet andre bestemmelser inden for de rammer, som loven fastlægger. De foreslåede bestemmelser herom i lovforslaget er i første række knyttet til den byplanlægning, som kommunerne fore-

tager på grundlag af byplanloven, og som i de fleste kommuner er gennemført ved tilvejebringelse af en oversigtlig dispositionsplan for hele bysamfundet og eventuelt suppleret med en eller flere partielle byplanvedtægter. I lovforslagets § 15 foreslås det, at en kommune som led i de almindelige byplanmæssige dispositioner kan foretage en inddeling af kommunen i grundkredse. Dette foreslås foretaget i kommunens bygningsvedtægt, og efter § 31 skal der kunne fastsættes maksimale udnyttelsesgrader for hver af grundkredsene. Princippet svarer til den københavnske bygge lov, hvor grundkredsinddelingen og fastsættelsen af udnyttelsesgraderne i hver grundkreds dog er foretaget direkte i loven. I landsbygge lovforslaget må man imidlertid på grund af de uensartede forhold i de forskellige kommuner og områder, som loven vil gælde for, nøjes med at fastlægge rammer for, hvad der kan bestemmes i bygningsvedtægterne om udnyttelsesgradens størrelse. Disse rammer, der åbner adgang til større udnyttelsesgrader end lovens almindelige, giver mulighed for, at man for hver enkelt kommune kan nå netop de maksimale udnyttelsesgrader, som alle forhold taget i betragtning må findes at være de rette.

Der foreslås endvidere i § 31 givet bygningsmyndigheden en begrænset adgang til at forhøje de almindelige maksimale udnyttelsesgrader, som er fastsat for en grundkreds. Forhøjelsen forudsætter, at den pågældende bebyggelse opføres på grundlag af en godkendt bebyggelsesplan for et passende afgrænset område.

I byplanvedtægter og i de reguleringsplaner, jeg senere skal omtale, kan der fastsættes udnyttelsesgrader, hvis størrelse ikke er bundet af bygge lovens rammer.

De foreslåede bestemmelser, hvorefter grundudnyttelsen kan tillades forøget væsentligt i henhold til forudgående planlægning, er i overensstemmelse med resultatet af de undersøgelser, som bygge lovsudvalget foretog, og som er gengivet i bemærkningerne til lovforslagets § 31.

I væsentlig forbindelse med spørgsmålet om udnyttelsesgraderne står en anden form for bebyggelsesregulering end grundkredsinddeling. Efter 1939 har der i en bygningsvedtægt kunnet optages bestemmelser om

[Boligministeren.]

en inddeling af kommunen i byggeområder. Ved en sådan fastlæggelse af byggeområder tilstræbes en adskillelse mellem boligbebyggelse og erhvervsbebyggelse, idet et område kan udlægges til og dermed forbeholdes enten boligbebyggelse eller erhvervsbebyggelse. Hvor forholdene taler derfor, kan der også udlægges områder til blandet bolig- og erhvervsbebyggelse.

Denne ordning foreslås opretholdt og noget udbygget ved bestemmelserne i lovforslagets § 16 og kapitel 6. Det foreslås i § 16 præciseret, at en fastlæggelse af byggeområder — ligesom en grundkredsinddeling — må ske som led i kommunens almindelige byplanmæssige dispositioner. I kapitel 6 foreslås der givet adgang til en videregående variation i byggeområderne, navnlig således at der for boligområdernes vedkommende kan foretages en adskillelse mellem henholdsvis etagebebyggelse og parcel- og rækkehusbebyggelse. Endvidere er foreslået en adgang til udlæg af områder for sommerhusbebyggelse.

Samspillet med udnyttelsesgraderne fremgår af lovforslagets § 31, stk. 4 og 5. Det foreslås her, at der for områder, der i bygningsvedtægt udlægges til blandet bebyggelse eller til erhvervsbebyggelse, kan fastsættes større udnyttelsesgrader end ellers muligt.

Jeg skal slutte denne gennemgang af de foreslåede bestemmelser om friarealer, udnyttelsesgrader, grundkredse og byggeområder med at henlede opmærksomheden på, at de ikke vil finde anvendelse på det normale byggeri på landet, d. v. s. jordbrugets avls- og driftsbygninger og småhuse i områder uden kommunal bygningsmyndighed.

Andre væsentlige bestemmelser af bebyggelsesregulerende art er foreslået i § 28, stk. 2, og i § 29, der i øvrigt heller ikke vil gælde for det lige nævnte byggeri på landet.

I § 28, stk. 2, er for beboelsesbygninger i ikke-planlagte områder foreslået en almindelig begrænsning af bygningshøjden til 2 etager og 8½ meters højde over terrænet. Bestemmelsen er et udtryk for det synspunkt, at den enkelte bebyggelse i udstrækning og højde bør være i overensstemmelse med den øvrige bebyggelse i det pågældende område. Den tilsigter i øvrigt, at der af

kommunalbestyrelserne gennemføres de fornødne bestemmelser til at sikre forsvarlig og rimelig overensstemmelse i bygningshøjderne inden for de forskellige områder i kommunen.

I § 29 er foreslået en bestemmelse om, at bygninger som almindelig regel skal holdes mindst 2½ m fra naboskel, medmindre det i bygningsvedtægt i forbindelse med en grundkredsinddeling er bestemt, at bebyggelsen skal opføres som sluttet bebyggelse i vejlinjen. Garager, udhuse og lignende småbygninger må dog føres helt ud i skellet, og der foreslås endvidere tillagt bygningsmyndigheden en almindelig dispensationsadgang.

I kapitel 4 er der foreslået nogle bestemmelser om bebyggelsers forhold til vej. Bestemmelser herom har hidtil været optaget i byggelovgivningen. Det drejer sig om den enkelte bebyggelses adgang til vej, om udlæg af nye veje — deres beliggenhed, retning og bredde — og om vejudvidelser i forbindelse med ny bebyggelse med en vej. Nogle af disse bestemmelser hører naturligt hjemme i den egentlige vejlovgivning; der siden 1942 har været henlagt under ministeren for offentlige arbejder. Denne lovgivning er i disse år genstand for en revision. En lov om bestyrelsen af de offentlige veje blev gennemført i 1957, og et af den højtærede minister for offentlige arbejder nedsat udvalg har til opgave at udarbejde forslag til en ny lovgivning om private veje. De foreslåede bestemmelser i lovforslagets kapitel 4 er udformet under hensyntagen til den nævnte lov om de offentlige veje, men i øvrigt på grundlag af principperne i den gældende bygningslovgivning. Tanken er, at bestemmelserne ikke skal foregribe overvejelserne i udvalget om de private vejes retsforhold. Det må forudses, at der samtidig med fremsættelsen af et forslag til lov om private veje må stilles forslag til ændring af kapitel 4 i byggeloven.

Ved bestemmelserne i kapitel 9 er det såkaldte reguleringsinstitut, der kendes fra den københavnske byggelov, foreslået optaget i landsbyggeloven. Formålet med disse bestemmelser er at give mulighed for en fremtidig ombygning af ældre bykvarterer i tilfælde, hvor i hvert fald nogle af grundejerne er interesseret i og i stand til

[Boligministeren.]

at deltage i byfornyelsen. Der må da foretages en opgørelse og udjævning af de forskellige ejeres og andre rettighedshaveres økonomiske interesser, og de foreslåede bestemmelser henlægger denne opgave til en særlig reguleringskommission for hver landsretskreds.

Til slut skal jeg nævne, at der i § 61 er foreslået en almindelig tidsbegrænsning af byggetilladelser og godkendelser, således at en bebyggelse efter 80 års forløb skal kunne forlanges bragt i overensstemmelse med den til den tid gældende lovgivning. Avls- og driftsbygninger for jordbrugserhvervene er dog foreslået undtaget fra denne tidsbegrænsning. Den tilsvarende bestemmelse i Københavns bygge lov har en tidsbegrænsning på 100 år, men i overensstemmelse med bygge lovsudvalgets forslag har jeg ment, at 80 år vil være et tilstrækkelig langt tidsrum til, at de økonomiske interesser i bygningerne kan afvikles.

Som jeg i min indledning udtalte, er den gældende bygge lovgivning behæftet med alvorlige mangler til gene for byggeriet. Der har da også og navnlig i de senere år fra de interesserede kredses side hyppigt været udtalt ønske om, at der snarest skabes tilfredsstillende lovgivningsrammer for byggeriet, således at det ikke hæmmes af forældede regler. Jeg kan dele denne opfattelse. Da det foreliggende lovforslag efter min mening frembyder de ønskede og ønskelige forbedringer på dette område, skal jeg anbefale lovforslaget til tingets villige behandling. Enkeltheder i forslaget kan naturligvis diskuteres, og jeg vil gerne på forhånd give udtryk for vilje til forhandling herom.

Socialministeren (Bomholt): Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring i folkeforsikringsloven (om beregning af indtægten for visse pensionister).

Forslaget er en følge af lov af 21. marts 1959 om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 inden for staten gældende lønns- og pensionslove. I den nævnte lov er disse statspensionisters pension i princippet fastsat til de beløb, der kom til udbetaling den 1. marts 1959, men således at pensionister, der fik regulerings-

tillæg som for forsørgere, får foretaget et særligt fradrag i pensionen efter en glidende skala fra det tidspunkt, da vedkommende opfylder de almindelige betingelser i folkeforsikringsloven for at opnå folkepensionens mindstebeløb uden samtidig at have adgang til indtægtsbestemt folkepension. Fradraget kan dog i intet tilfælde overstige det beløb, den pågældende (og den eventuelle ægtefælle) har krav på at få udbetalt i folkepensionens mindstebeløb.

I loven er det foreslået, at et i overensstemmelse hermed foretaget fradrag i tjenestemandspension lades ude af betragtning ved beregning af indtægtsbestemt folkepension.

Det lovforslag, der hermed fremsættes, tilsigter at bringe folkeforsikringslovens regler om opgørelse af den indtægt, der lægges til grund ved beregning af indtægtsbestemt folkepension, i overensstemmelse med den nævnte lov. Samtidig foreslås det, at der gennemføres en bestemmelse af ganske samme indhold, for så vidt angår tilsvarende fradrag, der med hjemmel i lov eller vedtægt foretages i anden pension fra staten eller i pension fra en kommune, et koncessioneret selskab, en offentlig virksomhed eller en statsunderstøttet pensionskasse.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Formanden: Der er ikke stillet spørgsmål.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring i lov om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3877).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Udvalgets ordfører (Holger Eriksen): Udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse.